

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.407.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11804 Pani Poseł Mirosławy Stachowiak-Różeckiej w sprawie zasad kwalifikowania wpłat wnoszonych przez rodziny osób przebywających w domach pomocy społecznej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, z późn. zm.) obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Przy czym zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej osoby, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 2 (tj. małżonek, wstępni i zstępni) wnoszą opłatę ustaloną zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 2 do kasy lub na rachunek bankowy gminy, z której mieszkaniec domu został skierowany; opłatę tę gmina wraz z opłatą, o której mowa w art. 61 ust. 2 pkt 3 (tj. opłatą gminy), przekazuje na rachunek bankowy właściwego domu pomocy społecznej. Opłatę tę przeznacza się na utrzymanie domu pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę, że przedmiotowa interpelacja wykracza poza wyłączne kompetencje Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, gdyż dotyczy interpretacji przepisów ustawy o finansach publicznych, Ministerstwo Rodziny skierowało prośbę o stanowisko w przedmiotowej sprawie do Ministerstwa Finansów, które przedstawiam poniżej.

„Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3, art. 19 pkt 10 oraz art. 21 pkt 5 ww. ustawy prowadzenie domów pomocy społecznej jest zadaniem własnym gminy, powiatu, bądź samorządu województwa. Natomiast nadzór nad działalnością gminy, powiatu oraz samorządu województwa w zakresie spraw finansowych sprawuje regionalna izba obrachunkowa.

Z przepisów ustawy o pomocy społecznej wynika, że osoby (małżonek, zstępni przed wstępnymi) i gmina określone w pkt 2 i 3 art. 61 ust. 1 ustawy nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

Zatem opłata za pobyt mieszkańca w DPS-ie pochodzi z 3 źródeł w następującej kolejności: od mieszkańca domu (nie więcej niż 70%), małżonka, zstępnych przed wstępnymi oraz gminy, która skierowała osobę do domu pomocy społecznej – zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Opłata wnoszona przez najbliższą rodzinę, nie jest dokonywana bezpośrednio do DPS-u, ale za pośrednictwem gminy, która skierowała mieszkańca do domu pomocy społecznej – stosownie do art. 62 ust. 2 ww. ustawy.

W opinii Ministerstwa Finansów ww. opłata, w momencie wpłaty na rachunek gminy, staje się dochodem gminy, jako jednego ze źródeł dochodów, o których mowa w ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1572 i 1717). Art. 4 pkt 3 lit. h tej ustawy, stanowi, iż źródłem dochodów gminy są „wpływy z opłat innych, stanowiących dochody gminy na podstawie odrębnych przepisów”. Należy zaznaczyć, iż przepisy (art. 62 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej) nie przewidują innej możliwości wnoszenia opłat przez małżonka, zstępnych i wstępnych pensjonariusza DPS-u, jak za pośrednictwem gminy, kierującej do domu pomocy społecznej. Do ewidencji tych opłat zastosowanie będą miały konta służące do ujmowania operacji związanych z budżetem gminy zawarte w załączniku nr 2 „Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego” do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342, z późn. zm.) , w tym m.in. konta 133 – „Rachunek budżetu” i 901 – „Dochody budżetu”.

Należy zauważyć, że jeśli dom pomocy społecznej jest jednostką budżetową jednostki samorządu terytorialnego, środki finansowe w postaci opłaty, stanowią środki budżetowe JST. Stosownie bowiem do art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.), jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego”.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Katarzyna Nowakowska
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/